

Epidemiologische update COVID-19

RAG 22/06/2022

Op 21 januari 2022 heeft het Overlegcomité de coronabarofoon als instrument voor communicatie en gestructureerde en proactieve beleidsvoorbereiding inzake sanitaire maatregelen goedgekeurd, waarbij drie beheersniveaus worden gebruikt. De indicatoren en drempels die de RAG hanteert voor de inschatting van de epidemiologische situatie en het bepalen van het beheersniveau worden hier beschreven.

Naast de specifieke drempels steunt de analyse van de epidemiologische situatie verder op een bredere evaluatie, waarbij kwalitatieve (bv. bestaan van clusters) en strategische (bv. teststrategie) indicatoren mee in rekening worden gebracht.

BELANGRIJKSTE VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De voorbije week werd er een verdere toename geregistreerd van de indicatoren voor de viruscirculatie: toename van het aantal vastgestelde besmettingen, de Rt voor infecties, het aantal gerapporteerde positieve zelftesten, de positiviteitsratio (PR), vooral bij personen met symptomen, en ook de virusconcentratie in het afvalwater. Net zoals vorige week is de toename meer uitgesproken in Brussel en in Vlaanderen. Het gaat vooral om een toename voor 20 tot 64-jarigen, maar de andere leeftijden zullen vermoedelijk volgen (vooral de groep van 10 tot 19 jaar, na het einde van de examenperiode en de start van de vakantie). In absolute aantallen gaat het wel nog steeds om een beperkt aantal nieuwe besmettingen (te interpreteren in een context van minder testen dan enkele maanden geleden), en ook de virusconcentratie in het afvalwater is nog veel lager dan tijdens de voorgaande golf (Omikron BA.1 en BA.2).

Ook de ziekenhuisindicatoren vertonen een stijgende trend, met een toename van het aantal nieuwe hospitalisaties en nu ook van het aantal ingenomen ziekenhuisbedden. Het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen is wel nog verder gedaald, maar dit is de meest laattijdige ziekenhuisindicator. Voorlopig is er echter nog geen te hoge druk op de zorg.

De druk op de eerste lijn blijft ook nog steeds beperkt, met een laag aantal consultaties bij een huisarts omwille van COVID-19.

Het beheersniveau wordt verder op niveau 2 gehouden. De PR voor personen met symptomen bevindt zich nog steeds op niveau 3, de incidentie voor het aantal nieuwe besmettingen en nu ook opnieuw van het aantal hospitalisaties komen overeen met niveau 2, en de ICU bedbezetting en het aantal consultaties bij een huisarts komen overeen met niveau 1.

Momenteel zijn er geen extra maatregelen nodig voor het beheersen van deze nieuwe golf, maar wel is het belangrijk om de bevolking te blijven informeren over de risico's (vooral voor kwetsbare personen) en de basis hygiëne maatregelen (zie ook voorgaande RAG adviezen).

Besluit classificatie nationaal: beheersniveau 2 met een toenemende trend voor de besmettingen en de ziekenhuisindicatoren.

NATIONAAL

Indicatoren i.v.m. intensiteit

Het aantal vastgestelde nieuwe besmettingen is in de week van 12 tot 18 juni verder gestegen, met gemiddeld 2.825 nieuwe besmettingen per dag, vergeleken met 1.922 de week voordien (+47%). Het reproductiegetal (Rt) op basis van het aantal nieuwe besmettingen is ook verder gestegen, van 1,148 de voorgaande week naar 1,211.

De 14-daagse cumulatieve incidentie nationaal is dan ook opnieuw gestegen, van 216/100.000 tot 288/100.000. Het gaat verder vooral om een toename van incidentie bij de volwassenen tussen 20 en 64 jaar, met nog steeds een sterkere stijging in Brussel en Vlaanderen dan in Wallonië.

Het aantal uitgevoerde testen vertoont een licht toenemende trend, met in de week van 12 tot 18 juni gemiddeld 11.152 testen per dag, vergeleken met ongeveer 10.000 de week voordien. Het gaat vooral om een lichte toename voor de leeftijdsgroep van 20 tot 64 jaar, voor personen met symptomen (mogelijke COVID-19 en gebruik SAT of bevestiging van een positieve zelftest). Algemeen worden personen van 65 jaar en meer nog altijd het meest getest.

Er zijn geen data beschikbaar over het aantal verkochte zelftesten in apotheken de voorbije week. Het aantal gerapporteerde positieve zelftesten is in de week van 12 tot 18 juni verder gestegen, met een totaal van 2.485, vergeleken met ongeveer 2.000 de week voordien. Voor 2.345 personen werd er een PCR-test uitgevoerd ter bevestiging, waarvan 92,7% een positieve PCR-test had (verder stijgende trend, in een context van toenemende virus circulatie).

De positiviteitsratio (PR) is verder toegenomen, met in de week van 12 tot 18 juni een waarde van 25,9% vergeleken met 20,5% de week voordien. Er is verder een sterkere toename voor de leeftijdsgroepen tussen 10 en 64 jaar, en een beperkte toename bij de 0-9-jarigen en de personen van 65 jaar en ouder. De hoogste PR wordt geregistreerd voor de leeftijdsgroep van 40 tot 64 jaar (31,4%), gevolgd door de 20-39-jarigen (28,4%). Het gaat verder vooral om een stijging van de PR voor personen met symptomen (mogelijke COVID-19 en gebruik van SAT) wat wijst op een hogere viruscirculatie. De toename was de voorbije week meer uitgesproken in Vlaanderen en Wallonië, met een eerder stabiele trend in Brussel, maar wel op een hoog niveau.

Het aantal contacten met een huisarts voor vermoeden van COVID-19 schommelt de voorbije weken, met globaal een licht stijgende trend. In week 24 waren er nationaal gemiddeld 18 contacten per 100.000 inwoners per dag, vergeleken met 15/100.000 de week voordien (Bron: huisartsen Barometer). Er was de voorbije week vooral een lichte stijging in Wallonië (van 16 naar 24/100.000, vergeleken met 25/100.000 de week daarvoor). In Vlaanderen was er verder een eerder stabiele trend. Voor Brussel waren er onvoldoende registraties om een betrouwbare incidentie weer te geven.

De incidentie van consultaties voor griepaal syndroom (ILI) bij de huisartsenpeilpraktijken steeg van 51 episodes per 100.000 in week 23 naar 107/100.000 in week 24.

De ervaren werkbelasting voor vermoeden van COVID-19 steeg (maar statistisch niet significant), waarbij 15% van de artsen deze als hoog en 5% als zeer hoog beschouwden (vergeleken met respectievelijk 5% en 3%).

Indicatoren i.v.m. ernst

Het aantal nieuwe hospitalisaties voor COVID-19 is in de week van 15 tot 21 juni verder licht gestegen, met gemiddeld 83 opnames per dag, vergeleken met 64 de week ervoor (+31%). Het reproductiegetal (Rt) gebaseerd op het aantal nieuwe hospitalisaties is ook opnieuw gestegen, van 1,099 tot 1,241. De predictiemodellen voor het aantal nieuwe hospitalisaties tonen voor de komende twee ook een verdere toename, waarvan de grootte opnieuw verschilt volgens beide modellen (beperkt tot meer uitgesproken).

Het aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 patiënten is nu ook gestegen, met een totaal van 1.086 bedden (+22%). Het aantal ingenomen ICU-bedden is wel nog licht gedaald (n=56, -14%). Er was de voorbije week een iets meer uitgesproken toename van het aantal opnames voor COVID-19 dan deze met COVID-19 (opname voor een andere reden maar met een positieve COVID-19 test).

Het aandeel bewoners van woonzorgcentra op het totale aantal hospitalisaties blijft laag (4,3% in de week van 15 tot 21 juni).

Meer informatie over de surveillance in ziekenhuizen is beschikbaar in een wekelijks rapport.

Het aantal overlijdens bleef in week 24 eerder stabiel, met een totaal van 37 geregistreerde sterfgevallen (niet geconsolideerde data, vergeleken met 39 de week voordien), variërend van 2 tot 9 per dag. Het sterftecijfer bedroeg 0,32/100.000 inwoners in België, 0,38/100.000 in Wallonië, 0,31/100.000 in Vlaanderen en 0,16/100.000 in Brussel.

Andere indicatoren

Er was de voorbije week geen toename voor de indicatoren voor de opvolging van de epidemiologische situatie in de woonzorgcentra (WZC), in een context van een stabiel aantal deelnemende WZC (51% in Vlaanderen, 59% in Wallonië, 30% in Brussel en 33% in de Duitstalige Gemeenschap). Het aantal besmettingen bij bewoners en het aantal hospitalisaties zijn eerder licht gedaald, en het aantal besmettingen bij het personeel en het aantal clusters bleef stabiel. In week 24 waren er tot nu toe 19 nieuwe mogelijke clusters¹ (voorlopige data, vergeleken met een totaal van 21 in week 23), en <0,5% van de WZC hadden een grote cluster (vergeleken met 1% de week voordien). Zie het dashboard voor meer details.

Het aantal gerapporteerde besmettingen in het Nederlandstalig onderwijs is in week 24 licht gestegen in de populatie schoolgaande leerlingen (n=734 vergeleken met 444 de week voordien) en ook bij het personeel (n=564 vergeleken met 414). De aantallen blijven echter laag. Er worden geen gegevens meer verzameld door ONE in het Franstalig onderwijs, aangezien er geen maatregelen meer zijn voor contacten van een positief geval in kinderen/jongereengemeenschappen en er bijgevolg geen tussenkomst meer is van PSE-teams.

De surveillance op afvalwater aan de hand van drie opgevolgde indicatoren² toont een verdere stijging aan van de virale lading, maar de waarden blijven nog steeds laag vergeleken met de

¹ Het gaat om mogelijke clusters omdat deze theoretisch gedetecteerd werden op basis van de data uit de surveillance. Er is een onderzoek van de uitbraak nodig om dit te bevestigen in de praktijk.

² De surveillance volgt de evolutie van de concentratie van het SARS-CoV-2-virus in het afvalwater. De indicator "Hoge circulatie" geeft de gebieden aan waar de gemeten virusconcentraties hoog zijn (ten minste de helft van de maximumwaarde die in de vijfde golf werd geregistreerd). De indicator "Snelle toename" heeft betrekking op de zones waar de gemeten virusconcentratie in de afgelopen week snel is toegenomen (stijging met meer dan 70% over de laatste 7 dagen). De indicator "Stijgende trend" geeft de bekkens aan waar de virusconcentraties over de laatste 14 dagen meer dan 6 dagen is toegenomen.

5e golf. Op basis van de resultaten van 15 juni voor 42 opgevolgde zuiveringsinstallaties³ vertoonden 22 gebieden een alert voor de indicator "Stijgende trend" (vergeleken met 9 de week voordien), 17 gebieden voor de indicator "Snelle toename" (vergeleken met 10) en één gebied beantwoordde aan de indicator "Hoge virus circulatie" (vergeleken met geen de voorgaande weken). Op provinciaal niveau was er in Vlaams-Brabant en in Brussel een alert voor "Stijgende trend", en in 7 provincie/regio's een alert voor "Snelle toename" (Antwerpen, Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Brussel, Luik en Namen).

Er wordt opgemerkt dat de norm voor de schatting van de virusconcentraties op 10 juni werd gewijzigd, maar het effect hiervan op de opgevolgde indicatoren is verwaarloosbaar.

Meer informatie over de methodologie en de analyse van de resultaten is te vinden in een [wekelijks verslag](#).

In de periode van 6 tot 19 juni 2022 werden 912 stalen geanalyseerd in het kader van de baseline surveillance van [circulerende varianten](#). Het aandeel van de Omikron-variant subtype BA.2 is verder gedaald (43%), BA.5 is verder sterk toegenomen (49% vergeleken met 31%) en BA.4 bleef eerder stabiel (7%). Op basis van het aandeel stalen met SGTF, indicatief voor Omikron BA.4 en BA.5 in de huidige context, vertegenwoordigen beide varianten samen 74% van de besmettingen. Meer informatie is beschikbaar op de [website van het NRC](#).

In de meeste [andere \(West-\) Europese landen](#) wordt ook een verdere toename van het aantal besmettingen geregistreerd, met algemeen slechts een beperkte impact op het aantal hospitalisaties. Zo was er in Nederland op 21 juni een toename van het aantal besmettingen met 70%, en een stabiel aantal opgenomen patiënten met COVID-19 in de ziekenhuizen. Er was wel een lichte toename van het aantal opgenomen patiënten op ICU (van 19 naar 26), maar de aantallen blijven laag⁴. In Portugal is de incidentie van besmettingen nog steeds zeer hoog (7-daagse cumulatieve incidentie van 1.111/100.000 op 15 juni), maar is er wel een dalende trend, en is er ook een daling van het aantal ingenomen ziekenhuisbedden (algemeen en op ICU)⁵.

PROVINCIES

Indicatoren met betrekking tot het aantal besmettingen (zie overzicht pagina 6)

De 14-daagse incidentie van besmettingen is verder gestegen in alle provincies/regio's gestegen en komt bijna overal overeen met beheersniveau 2, behalve in Namen en in Luik. Het aantal besmettingen in de laatste 7 dagen is overal verder gestegen. De Rt voor infecties is ook bijna overal gestegen, behalve in Luxemburg, Oost-Vlaanderen en de Duitstalige Gemeenschap. De PR voor symptomatische personen is overal gestegen, met waarden die variëren tussen 33,7% (Namen) en 45,9% (West-Vlaanderen).

Indicatoren met betrekking tot ziekenhuisopnames

De 7-daagse incidentie van hospitalisaties vertoont een wisselende trend, maar is in de meeste provincies/regio's gestegen. In Vlaams-Brabant, Namen en de Duistalige Gemeenschap was de trend eerder stabiel, en in Waals-Brabant en Limburg was er een lichte daling s. Het aantal ingenomen bedden op intensieve zorgen schommelt verder van week tot week, met globaal een stabiele trend en lage aantallen.

Er zijn deze week geen wijzigingen van het [beheersniveau](#) op provinciaal niveau.

³ Als gevolg van de overstromingen in juli is de waterzuiveringsinstallatie van Wegnez (Verviers) nog steeds buiten werking. Dit gebied is daarom momenteel niet opgenomen in de surveillance.

⁴ RIVM: <https://www.rivm.nl/nieuws/stijging-aantal-besmettingen-zet-door>.

⁵ https://www.insa.min-saude.pt/wp-content/uploads/2022/06/20220615_Monitorizacao_COVID-19.pdf

GEMEENTEN

Het aantal gemeenten met een alert is de voorbije week verder sterk gestegen, van 54 de week voordien tot 160 gemeenten. Het gaat nog steeds om gemeenten die verspreid zijn over het hele land, maar vooral in Vlaanderen.

De hoogste incidenties worden verder vooral waargenomen in Vlaanderen, in het zuiden van de provincie Luxemburg en in de Duitstalige Gemeenschap.

De volgende personen hebben deelgenomen aan dit advies:

Emmanuel André (KULeuven), Emmanuel Bottieau (ITM), Caroline Boulouffe (AViQ), Géraldine De Muylder (Sciensano), Naima Hammami (Zorg en Gezondheid), Niel Hens (UAntwerpen/UHasselt), Yves Lafort (Sciensano), Sanne Lenaerts (SPF Santé Publique), Tinne Lernout (Sciensano), Quentin Mary (SSMG), Geert Molenberghs (UHasselt-KULeuven), Jasper Sans (COCOM), Giulietta Stefani (Sciensano), Steven Van Gucht (Sciensano), Greet Van Kersschaever (Domus Medica), Sidonie Van Renterghem (ONE).

Periode 12-18/06/2022	Besmettingen 14d incidentie per 100.000	% Wijziging Gevallen (7d)	Aantal testen/ 100.000	Rt infecties	PR	Hospitalisaties 7d incidentie per 100.000 ⁶	ICU bezetting	Verdubbelings/ halveringstijd nieuwe hospitalisaties	Beheers- niveau
België	288	+47%	678	1,211	39,9%	4,4	3%	23	2
Antwerpen	308	+52%	713	1,212	38,0%	4,9	2%	24	2
Henegouwen	216	+67%	616	1,357	36,8%	3,9	2%	Inf	2
Limburg	214	+30%	469	1,144	34,4%	2,4	4%	-16	1
Luik	149	+28%	438	1,124	35,4%	3,8	2%	17	2
Luxemburg	243	+48%	520	1,173	36,6%	NA ⁷	NA	NA	1
Namen	197	+55%	468	1,200	33,7%	1,6	2%	11	2
Oost-Vlaanderen	378	+39%	776	1,162	42,5%	6,5	2%	28	2
Vlaams-Brabant	349	+41%	704	1,178	44,1%	1,5	4%	-42	1
Waals-Brabant	300	+49%	689	1,201	40,3%	1,5	4%	-38	1
West-Vlaanderen	340	+53%	769	1,240	45,9%	9,4	3%	10	2
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	308	+55%	939	1,282	39,2%	4,6	4%	12	2
Duitstalige Gemeenschap	338	+15%	568	1,058	NA	5,1	NA	NA	1

⁶ Resultaten voor week 24, van 13 tot 19 juni 2022.

⁷ Omwille van een technisch probleem zijn er geen data beschikbaar over het aantal nieuwe hospitalisaties in de provincie Luxemburg.